

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

132. Diuinae praedest. fing. exempla.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

suo fungi. At enim illum quocumque pergeret antevertebat calumnia stolidi, & nusquam admittit Chiancum retruditur, ubi ad eius presentiam incrudelium accusationes; exilium ipsi à Præfecto bonis verbis indicitur; ut quid enim illie manere obstinaret, ubi nec aquis sustineretur auribus, sed neque oculis; sibi quidem non esse sat integrum vitam illi securam præstare, sed nec mortis illius edendam rationem in se suscipere. Nautis igitur commendatum, mense Iulio remisit Macaum anno 1637. Loco eius substitit Manuël Catechista in subsidium illius Christianitatis. Vir erat duorum & triginta annorum, & eiusmodi virtutis, quæ iure posset in religioso etiam perfectò suspici, & infensissimum faceret corpori suo hostem: annos septem Focci in patria, Catechistam pro nostris egerat, seque eam ob causam, & qui erat illius ambitus, ut admitteretur in Societatem, paternis abdicarat bonis, è peculiaria distribuerat in egenos. Dexteritatem eius, & ardorem in pellendi ad Deum ethnicis vel hoc solum demonstrat, quod mense quem vixit Patris discessit superstes, septuaginta septem fonte sacro lustravit. Vocatus tridui spatio ab vrbe, ad erudiendos de fide ethnicos, aperuit comiti se vitam cum reditu clausurum. Redeunti occurrunt ex proposito Bonzij (quorum propinquum viæ cœnobium) percontantur ex eo de cœli Domino, & quem cuperent amplecti, cultu eius audire; sub noctem, reditum vrgenti, amicam vim adhibent ut sibi aliquid ante discessum sumat, quòdque præter suum morem id esset, admodum inuitum cogunt esculenti cui venenum miscuerant, paucillum edere. Incessu incaluit prima veneni vis, & cum in urbem pervenisset, comiti denuo confirmavit, se quinto post die obiturum quod vti prædixerat Augusti vicésimo euenit, cum vnas Focum ad parentem; Macaum alteras ad P. de Matos dedisset literas; iam de reditu Matos in insulam, conversionibus infidelium ab eo factis, calamitosa morte, & successoribus in ministerio non sunt huius temporis argumenta. Reddo solum hic pauca quorum sum debitor, ex rebus Sinesibus ultimi huius bidui selecta.

Lepidum est quod Fabro contigit pagos Scensianæ Prouinciæ peragranti, occurrens anus præcedentem silit, & Deo, inquit, ô Pater! visum est, desiderium consolari, quo videndi tui maximo tenebar, impetrandique ex te pro magna gratia facultatem moriendi. Lucis huius & satur, & post tantum annorum fessa sum; suggeri mihi nescio quid interius sentio quod monet adesse profectiois tempus. Subridens Faber ex ea quæsiuit, cuius ætatis esset? illa, centum, ait, & quindecim annorum (quod non aded mirum inter Sinas) par tamen tunc etiam leuibus ruris laboribus; facili præfagitione diuinans Faber quod futurum instabat, audit eam ibidem de peccatis ritè confitentem, & opportuna tunc animi comparatione ad mortem præmunis, illa suavissimè affecta post faustam eius adpreceationem, casulam repetit, & postridie moritur, non alio quam ætatis decrepitæ insanabili morbo.

S S I I

131.
Catechistæ
mors & vita
sanct.

132.
Diuinæ præ-
dest. sing.
exempla.

Mirabilior in alium æternæ ad vitam destinationis beneficentia; casu incidit in eum Faber, dum Iamhienses percurrit pagos. Videri stomacho tenus demersum aquis, è ripa hominem; labenti ceruice, defectum, moribundum, sciscitatur comites, quid illi factum; quid illic ageret? ecquid iuuari posset? Respondent esse insignem reum, & multorum criminum iis aquis damnatum quoad infelicem animam longa morte in eo flumine mergeret; ossa illi prius obtritris pedibus, & cruribus confraeta; post semianimem in saxo & amni compositum, ut si quis misertus panis illi frustra proiecerit, vitam extrahat in malis, morte quavis peiorem; sin autem, fame, frigore, comminutorum dolore ossium absoluitur, & aquis sorbeat. Ad hæc Faber in cœlum suspiciens & illam à Deo petens sibi donari animam, in aquas subire, de Deo, salute animi sempiterna, & Christi lege cum eo agere, quantum præsens poscebat necessitas, quibus felix infortunio suo reus, pleno fidei assensu conceptis, & acerba idololatriæ, ac scelerum in quibus annos traduxerat detestatione, fluminis eiusdem baptizatur aqua, statimque prope à Fabri discessu moritur: mira quoque sed modi alterius solutissimi iuuenis ad frugem reductio, offensionem erat eius vita & de se sermones etiam ethnicis præbebat. Hunc sodalis quidam ad sectam inuitat cuius erat alumnus, tribus illam tantum præceptis obstringi, quibus foret in hac vita sanctus, in altera beatus. Ain' tu inquit iuuenis, tribus tantum? at ego effrenis, & fera sum bestia, quam decem catenis ligari opus sit. Erat hic haud procul à metropoli natus Honanz Prouinciæ, vbi Figheredus quam strenuæ tam sterili operæ insudabat; casu illum iuuenis audiens, decem Dei præcepta exponentem, memoria repetit tria illa quæ amicus sodalis suaserat; & decem quibus sibi dixerat opus esse, quorum explanatione ita delectatus, & edomitus est, ut ex aquis vitalibus, in optimum renasceretur Christianum. Quod sequitur pueri dictum est quo tamen is amor non parum eminet, quem inter Christianos fraternum, & intimum Sinenses mirabantur, visibat amicam Cechianensis mulier, & quem cum illa repetit trimulum filium interrogauit blandiens, de nomine, Clemens nominor, inquit puer; ergo; infert mulier, Christianus? & sum ego pariter Christiana. Ergo subdit versus ad matrem filiulus; comiter illam & liberaliter habeamus, cognata si quidem nobis est, nôisque Christiani, filij Dei omnes sumus, quibus pueri verbis emollita mulier, & viræ laxioris pudore salubriter icta, festinauit ad P. Ferreiram ut confessione sacra illam expiaret, & reuocaret in melius. Nolim hic egregium factum adolescentum duorum interire; alter mensium paucorum Neophytus, ieiunium maius suscepit obeundum, vna in die refectio corporis, vnoque ortivæ alimento aqua macerato Sinis valde durum quibus mos est quater in die comedere, conspicatus illum Alenius vixque pristinum eius agnoscens colorem, & vultum; interrogauit, an & cuius nodi seruaret ieiunium respondet adolescens se magnam quæ iam abierat quadragenarij

quadragenarij partem Dei, gratia debellasse, modumque ingenue falsus est; monitus ut piscem, & olera orizæ adderet, quod nec ætatem attingisset ieiunij obnoxiam legibus, nec illud Ecclesia, cibi tantum vnus ætastet singularitate, fleuit primum, post ah! Pater, inquit Redemptor innocens dies quadraginta in deserto, nec orizæ admisit granum nec aquæ stillam; ego peccator, delicias scilicet, olus, & pisces edere sustinebo cum possim esse oriza contentus? quod ea dolentis animi teneritate protulit, ut non suffecerit Alenio mutatione vlla suscepti ieiunij iuuenem contristare. Alter desperatis ad palmam aliquam studiorum ingenij viribus, Catechistam se Alenio dederat; recurrente vix inde sesquianno, eadem studendi prutigine, filiusque se laboris improbi assiduitate, superaturum tarditatem ingenij, rogauit Alenium, liceret sibi bona eius cum venia abire, & studia omissa repetere: assensit petenti Alenius hac lege, ut se prius ad aram Deiparæ sisteret, cui erat mirificè addictus, ab ea veniam posceret abundi, vel quod præmitti decebat, consilium: & si ars dæmonis hæc esset auxilium ad eam profligandam; iuit, orauit flexis coram eius effigie genibus, fixisque in eam oculis instat; inde velut hausto interius responso in cubiculum reuersus, libros, scripta, & quicquid ad studia spectaret, saxo colligata in profluentem misit vnæque studendi cacohetes, quo retrahebatur à præstantissima diuinæ gloriæ procuratione. Accedat vltima dictis euentibus, histronia vaferrimi Dæmonis qui se pagis Cianseij Prouinciæ Nanchinensis, pro bono genio insinuauit mitis modis: erat ex iis vnus qui diuinationes veneficis dictant, & manu inuisibili penicillum ducente iis scribunt oracula; quandoque igitur, petente nemine ad viuum expressit antiquissimi cuiusdam Sinesium Regum effigiem, quam in ara locatam, ethnici iam decreuerant adorare, cum idem motu, manu latente, penicillo scripsit, meam hanc nolite adorare, sed Taciu, hoc est Domini magni effigiem, cuius vocabuli cum nullum ethnici haberent simulachrum, interpretatus est Christianus, iustum adorari Christianorum Deum, perlatamque illuc Saluatoris imaginem, statò cuiusque hebdomadæ die promiscuè ethnici cum Christianis adorabant, hinc Dæmon tam cæceos ad præbendam monitis suis fidem, confidentiùs inescare, scriptis eodem penicillo monitis frequentare hortari ad mane furgendum; recitandas preces; emendandos mores, quorum illis vitia obiectabat, sedulam denique animi sui curam, quam bono Angelo cordi esse ambigebat nemo, quem ad se diuinitus missum in sinu gaudebant, velat prærogatiuo dono cæteris negato fidelibus. Patrefacta deinceps secura ad fraudes etiam crassissimas via, scripto mandat ad confessionem integram omnes se comparent, Philippum Apostolum (quo notabat die) cælo adfuturum, excepturum peccata quæ illi secreto committerent, ille nec aspectabilis, nec audiendus absolueret. Quibus ad amissim tanquam amplissimo, & cælesti perfunctis iubilæo, carnifex histrio, in subiecta ad excipiendum oraculum car-

133.

Fraus dæm.
contra con-
fess.